

джерелом цього виникнення. Тому характерною особливістю усіх окремонаукових методів є те, що вони можуть дати справжній результат тільки за умови їх застосування з дотриманням основних вимог загальнонаукової методології і загальнофілософських положень.

Обмежена поширеність у наукових дослідженнях окремонаукових методів об'єктивно обумовлена їхньою характерною властивістю, котра відрізняє цей тип методів від інших методологічних груп. Власне предмет дослідження, його несхожість на інші природні явища викликають зміну у методах дослідження, котрі є сталими, перетворюючи їх у нові вузько-спрямовані способи отримання наукових даних, об'єктивно несприятливих для використання при вивченні якісно нових об'єктів.

Як і в інших науках, у пізнанні юридичних явищ застосування спеціальних окремих методів полягає у використанні таких пізнавальних засобів, які придатні лише для вивчення окремих феноменів або деяких сторін явищ, або специфічних сфер суспільно-юридичної дійсності. Так, у юриспруденції застосовуються, наприклад такі окремонаукові методи, як формально-юридичний, порівняльного правовознавчого національної академії внутрішніх справ, системний аналіз, соціологічних досліджень, правового моделювання, юридичної статистики і деякі інші.

Про важливість цієї групи методів свідчить загальновизнане методологічне правило, що наука може бути визнана самостійною наукою лише тоді, коли, крім свого предмета, вона має й власні методи дослідження. Саме тому визначення окремонаукових методів виконує, з одного боку, наукознавчу функцію, а з іншого - орієнтує суб'єктів пізнання на практичні можливості в розв'язанні конкретних пізнавальних завдань.

Список використаних джерел:

1. Андреев И.Д. Теория как форма организации научного знания. / И.Д. Андреев - М.: Юрид. лит., 1979. – 311 с.
2. Пионтковский А. А. О методологии изучения действующего права / А. А. Пионтковский // Ученые записки ВЮИОН. – 1947. – Вып. 7. – С. 11– 21.
3. Белкин Р. С. Ленинская теория отражения и методологические проблемы советской криминалистики. / Р. С. Белкин - М.: Наука 1970. – 189 с.
4. Зорин Г.А. Криминалистическая методология. / Г.А. Зорин - Минск: Наука, 2000. – 189 с.
5. Кельман М.С. Юридична наука як об'єкт методологічного дослідження/ М.С. Кельман. – Тернопіль: ТЗОВ «Терно-граф», 2011. – 348 с.

СУЧАСНИЙ СТАН ДОТРИМАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

Кущенко І.В.,

завідувач кафедри психології навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

Найвищою цінністю нашої цивілізації завжди буде людина, бо саме вона є її творцем і головним рушієм. Основні права і свободи людини конституційно підтверджені майже в усіх цивілізованих країнах світу. Рух за права людини має довгу історію. У Європі він бере свій початок в епоху Просвітництва. «Кожна людина народжується вільною, і ніхто не має права обмежити її свободу», — саме під таким гаслом відбувалося становлення руху за права людини в Європі. 1775 року борці за права людини перемагають у США, 1789 року — у Франції. У 1991 році Україна, ставши незалежною державою, зробила перший крок на шляху до ствердження демократичності, верховенства права.

Так в Конституції України окремий розділ присвячено правам і свободам людини і громадянина. Стаття 21 Конституції України визначає, що всі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є

невідчужуваними та непорушними. Згідно статті 22 Основного Закону держави права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. Ч. 3 ст. 22 Конституції України підкреслює, що за прийняття нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод [2].

Аналізуючи Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, зрозумілим є те, що права будь-якої людини є універсальними (тобто, вони належать усім людям в будь-яких ситуаціях незалежно від соціального становища), вродженими (тобто, вони вже належать кожній людині лише за фактом народження) і невід'ємними (це означає неможливість позбавити індивіда цих прав чи неможливість його добровільно відмови від цих прав) [1]. Разом з тим важливо, на наш погляд, усвідомлювати, що будучи фундаментальними, права людини разом із тим не є абсолютними. Такі обмеження характеризуються висловом про те, що "Ваші права закінчуються там, де починаються права інших людей".

З'ясовано, що в соціально-правовій практиці права можуть обмежуватися з метою захисту інших соціальних цінностей. В демократичній державі умови, за яких права людини можуть бути обмежені, детально визначені в Конституції. Так, у статті 64 Конституції України встановлено, що "В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 61, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції" [2].

Проте, в світлі подій останніх років, нажалі стає зрозумілим, що права людини в Україні втрачають свою цінність. Виявляється, що в Україні немає практично жодного права людини, яке б не порушувалося. При цьому мається на увазі не вчинення злочинів проти громадян з боку кримінальних осіб чи уруповань, а саме державну політику щодо забезпечення реалізації цих прав. Так, Україна займає четверте місце за кількістю звернень громадян до Європейського Суду з прав людини. Фактично, кожна десята скарга до Страсбурга надходить саме від громадянина України. Наша держава лідирує у сумному рейтингу за кількістю засуджених на тисячу осіб, чи тривалістю досудового ув'язнення. З року в рік зростає кількість порушень прав людини та вчинених злочинів. Так, за 2010 рік злочинність зросла на 15,2%, а за 2011 р. – на 3%... У 2011 році на території країни зареєстровано 515,8 тис. злочинів. Права національних та мовних меншин Україні залишаються під загрозою, що не припустимо в демократичному суспільстві, оскільки головний принцип демократії можна висловити в словах "правління більшості при збереженні прав меншості". Надзвичайно гостро стоїть проблема щодо забезпечення прав людини в місцях позбавлення волі. Так, станом на 1 січня 2012 року в Україні 115 068 особи відбувають покарання у виді позбавлення волі у виправних і виховних закладах (Україна на 10-му місці в світі за цим показником); 37 632 осіб знаходяться в слідчих ізоляторах. Серед цих засуджених 12 600 осіб відбувають покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 10 років. Серед цих засуджених 12 600 осіб відбувають покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 10 років. В професійно-технічних навчальних закладах при установах відбування покарання навчаються близько 9 000 засуджених. В загальноосвітніх навчальних закладах – 14 644 особи. Традиційно болочим є питання забезпечення громадянських та політичних прав - права на справедливий суд, права на захист від дискримінації, свободу думки, свободу віросповідання, свободу слова, свободу преси, а також право участі в громадських організаціях, право голосувати на виборах або домагатися свого обрання (право голосу) тощо.

Таким чином, дотримання прав людини є актуальною проблемою для України як демократичної країни світу. Незалежно від особливостей сьогоднішнього в центрі української державної політики має знаходитися людина, її інтереси, дотримання прав і свобод. З цією метою потрібно щоб на всіх рівнях влади та кожним громадянином було високо усвідомлена важливість дотримання прав і свобод людини.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод // [Електронний ресурс] <http://www.irs.ua>

2. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – 141 с.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКАЯ КРИТИКА ЮСПОЗИТИВИЗМА: ДЖ. ФИНИС

Касаткин С.Н.,

заведующий кафедрой методологии и философии права Самарской гуманитарной академии, кандидат юридических наук, доцент
(г. Самара, Россия)

В англо-американской мысли второй половины XX века юспозитивизм (связанный прежде всего с учением Г. Харта) становится одним из базовых, задавая точку отсчета философско-юридических рассуждений. Позитивизм здесь мыслится в качестве общего учения о природе (понятии) права, которое связано с аналитической юриспруденцией (исследованием права, «как оно есть»), в противоположность праву, «каким оно должно быть»), притязанием на обособленное, морально-нейтральное и «научное» описание своего объекта, и которое трактует право в качестве социального установления/ факта, имеющего конвенциональные основания и определяемого без обращения к морали [1; 6].

Базовая роль позитивизма обуславливает то, что современные теории естественного права — полагающие моральное оценивание необходимым или центральным для определения статуса/ содержания юридических норм, систем, для анализа природы права) — во многом отталкиваются от его постулатов и строятся на исследовании (природы) положительного права (а не на этике и метаэтике), оспаривая состоятельность его позитивистских описаний [2]. Помимо предметной контраргументации (критики тезиса о разделимости) теоретики юснатурализма выдвигают и ряд методологических доводов, обращенных против проекта ценностно-нейтральной юриспруденции в целом. Так, Л. Фуллер указывает на некорректность присущей позитивизму объектной трактовки права: последнее нужно рассматривать телеологически, как процесс или функцию (проект и практику подчинения человеческого поведения правилам, целью которого является сосуществование и сотрудничество людей, реализация начал справедливого общества), что требует обращения к его целям и инструментарию, т.е. его внешней и внутренней морали. Более того, по Фуллеру, правовая теория ответственна за свои позиции и не должна объявлять правом то, чему нельзя хранить верность: позитивизм, разводя мораль и право, легитимирует авторитарные политические режимы [12]. Согласно Р. Дворкину, позитивизм связывает право и его предписания с «очевидными» фактами и «ясными» случаями, игнорируя интерпретативную природу права и судопроизводства, их связи с политической моралью сообщества: определение права и конкретного правоположения, по Дворкину, предполагает нахождение — теоретиком/ судьей — такой интерпретации (системы морально обусловленных принципов), которая и больше всего соответствует институциональной истории системы (конституции, законам, прецедентам), и